

Kyrkostyrelsens cirkulär nr 27/2014

20.11.2014

RÄTT TILL PENNINGINSAMLING ÅT KYRKAN

Allmänt

Lagen om penninginsamlingar (255/2006) ändrades 1.9.2014 så att Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland och ortodoxa kyrkan fick rätt att verkställa penninginsamlingar, vilket kyrkan inte tidigare kunnat göra. Nu kan stiftet få tillstånd till penninginsamlingar som har diakoniarbete som insamlingsobjekt.

Lagen som trädde i kraft i början av september blir troligen kortlivad eftersom den relativt snart kommer att ersättas av en helt ny lag. Inrikesministeriet har skickat ett propositionsutkast till en ny lag om penninginsamlingar för utlåtande. Enligt propositionsutkastet skulle det nuvarande tillståndsförfarandet slopas vid penninginsamlingar och ersättas av ett lättare anmälningsförfarande. Enligt propositionsutkastet skulle Evangelisk-lutherska kyrkan fortfarande få verkställa penninginsamlingar.

Syftet med penninginsamling

Med penninginsamling avses verksamhet där pengar samlas in genom vädjan till allmänheten och utan motprestation. Till den som bidrar med pengar till en insamling får som motprestation endast ges en symbol för insamlingen (insamlingssymbol) som inte har något självständigt ekonomiskt bytesvärde. I en församling omfattas kollektinsamling bland deltagarna i offentlig religionsutövning inte av lagen om penninginsamlingar och kräver därför inte tillstånd. Lagändringen påverkar alltså inte kollektinsamling eller exempelvis basarer, där man får inkomster genom att sälja produkter.

Syftet med kyrkans penninginsamlingar begränsas enligt lagen till diakoniarbete. Med penninginsamlingar kan man samla in medel som man tänkt vidarebefordra som ekonomiska understöd inom diakoniarbetet. Penninginsamlingar inom kyrkans diakoniarbete kan alltså inte bidra till att finansiera en kyrkas eller församlings verksamhet utan pengarna styrs som understöd till hjälpbehövande.

Intäkterna från penninginsamlingar kan ges som ekonomisk hjälp till exempel till mindre bemedlade åldringar, barnfamiljer och handikappade. Man kan också hjälpa personer i behov av hjälp vid kriser eller plötsliga olyckor med de insamlade medlen. Kyrkan kan emellertid inte ordna penninginsamlingar till förmån för enskilda personer eller familjer.

Ansökan om tillstånd till penninginsamling

Tillstånd till penninginsamling kan ges till ett stift men inte till något annat organ i kyrkan. Därför kan till exempel en församling eller en kyrklig samfällighet inte beviljas tillstånd till penninginsamling. Däremot kan en församling eller en kyrklig samfällighet organisera de praktiska arrangemangen kring en insamling liksom i insamlingen Gemensamt Ansvar. Den samlar då in pengar i stiftets namn.

Tillstånd till penninginsamling beviljas av Polisstyrelsen. Vid ansökan om tillstånd är det viktigt att definiera insamlingens syfte. De insamlade medlen ska alltid användas bara för det syfte som bestämts i tillståndet till

penninginsamlingen. Eftersom den som ansöker om tillstånd alltid är ett stift är insamlingens tillämpningsområde det ifrågavarande stiftets område. I ansökan definieras också de som i praktiken verkställer insamlingen, såsom församlingarna som hör till ifrågavarande stift.

Eftersom det handlar om en insamling som ordnats av stiftet används Kyrkans centralfonds konto som insamlingskonto. För ändamålet grundas för varje stift ett eget projektnummer, som ska finnas med i alla donationer. Tack vare projektnumret hålls insamlingsintäkter från olika stift åtskilda från varandra och från stiftens övriga medel.

I tillståndsansökan ska definieras alla olika insamlingssätt som man ämnar använda i insamlingen. Det är att rekommendera att insamlingen görs på sådana sätt som förorsakar så lite utgifter som möjligt. Insamlingen kan genomföras så att föremålet för insamlingen, insamlingens kontonummer, projektnummer och insamlingens tillståndsnummer anmäls på stiftets eller kyrkans övriga webbsidor. Vid eventuella bössinsamlingar ska bössorna skaffas själva och de ska numreras och stämpas i en polisnrättning.

Ett tillstånd till penninginsamling är alltid tidsbundet. Tillståndet beviljas enligt vedertagen praxis för högst ett år den första gången, varför det rekommenderas att ansökan första gången görs endast för ett år. Senare kan tillstånd beviljas för längre tid, exempelvis två år, om syftet med insamlingen så kräver. Enligt lagen får tillståndet ges för högst fem år, men ett tillstånd på fem år förutsätter kontinuerlig insamlingsverksamhet som är etablerad och omfattande.

Användning och redovisning av de insamlade medlen

Innehavaren av tillståndet till penninginsamling ska använda de insamlade medlen till ett bestämt ändamål. Ett stift kan själv dela ut de insamlade medlen som understöd. Det kan också ge dem för utdelning till Kyrkans diakonifond som i sin tur ska rapportera till stiftet om hur medlen har använts. Om stiftet vill styra utdelningen av insamlingsintäkter till Kyrkans diakonifond ska insamlingsobjektet motsvara diakonifondens regler.

Tillstånd till penninginsamling förpliktar alltid till redovisningsskyldighet. Den myndighet som beviljat tillståndet ska tillställas en redovisning inom sex månader efter det att tillståndstiden löpt ut. Tillståndsmyndigheten granskar och godkänner redovisningen. Som innehavare av tillståndet ska stiftet göra redovisningen. Stiftet ska alltså för tillståndsmyndigheten utreda hur insamlingsmedlen används och hur användningen övervakas. Stiftet ska hålla isär insamlingsmedlen och övriga medel och endast redovisa för insamlingsmedlen. Det är möjligt att dokumentera penningrörelsen på behörigt sätt, eftersom revisionen vid Kyrkans centralfond också sträcker sig till stiftet.

Av redovisningen ska framgå tillståndshavaren, tiden för när penninginsamlingen anordnas, tillämpningsområde, eventuell praktisk verkställare, total avkastning, utbetalade arvoden och övriga utgifter för anordnandet i specificerad form, den praktiska verkställarens utgifter specificerade, insamlingens nettoavkastning samt en utredning över insamlingskontots användning under insamlingstiden och om hur de insamlade medlen har använts. Till redovisningen ska bifogas revisorns utlåtande om insamlingens genomförande.

När kyrkan ordnar insamlingar ska insamlingens arrangör från fall till fall fatta beslut om avdrag för insamlingskostnaderna. Det är ändå att rekommendera att jämförelsevis små insamlingskostnader inte dras av från insamlingens intäkter.

Tilläggsinformation

Tilläggsinformation samt ansöknings- och redovisningsblanketter finns på Polisstyrelsens webbsidor www.poliisihallitus.fi.

Tilläggsinformation fås på Kyrkostyrelsen av expert Tiina Saarela, tfn (09) 1802 319, bokföringschef Markku Vasara (09) 1802 477 och förvaltningschef Asta Virtaniemi, tfn (09) 1802 221. E-postadresserna har formen fornamn.efternamn@evl.fi

KYRKOSTYRELSEN

Jukka Keskitalo

Pekka Huokuna

ISSN 1797-0334